

Förord

Lennart Rohlin

Att lära ledarskap och att leda lärande är bland det viktigaste en chef kan göra idag. Det är både den rakaste och den mest uthålliga vägen till de resultat – ekonomiska och andra - som förväntas i chefsrollen. Samtidigt som människor utvecklas och meningen med (arbets)livet ökar.

Ledarskap och Lärande är två sidor av samma process, en process som handlar om en stor portion respekt för både egna och andras behov, förutsättningar och kunskaper. En process som kännetecknas av nyfiket utforskande och experimenterande. Ledarskap behöver läras, och lärande behöver ledas – i betydelsen stimuleras och stödjas, ibland också struktureras.

Två huvudfrågor

Vad för slags ledarskap behövs i det samhälle, i de företag och organisationer, som vi lever i idag och hur kan ledningsprocessen förstås på ett generativt, dvs. utvecklande sätt?

Hur kan en utvecklingsprocess läggas upp – både rent praktiskt och enligt en genomtänkt syn på lärande - som effektivt bidrar till att det önskvärda ledarskapet utvecklas?

Detta är bokens två huvudfrågor.

Alla som professionellt arbetar med ledar- och ledningsutveckling ställer sig dessa frågor. De som utövar ledarskap är sannolikt också nyfikna på referenspunkter att mäta sitt eget ledarskap mot, kanske också av att hämta inspiration från. Kanske kan, slutligen, den starka betoningen av lärande och läroprocesser intressera en och annan pedagog. Detta är bokens målgrupper!

Ledarskap ...

Ett gott och framgångsrikt ledarskap om att i handling och reflektion tillägna sig de värderingar och föreställningar som gör att man med känsla för ledningssituationens krav, förutsättningar och möjligheter gör rätt saker, på rätt sätt och med rätt timing. Detta handlar om personlig mognad och utveckling – lärande – i mycket högre grad än att exempelvis tillägna sig den senaste managementmodellen. Sådana verktyg kan visserligen vara användbara, men viktigare är förmågan att med ett helhetsperspektiv förstå människor, verksamheter och affärer. Att bygga sin egen personligt baserade teori om ledarskap. Den framgångsrike ledaren lär ständigt – lär av, lär in och lär ut.

... och lärande

Lärande finns på många olika nivåer, av många olika slag. Att lära sig tekniska färdigheter som att slå i en spik är en sak, att kunna använda matematiska modeller en annan. Att lära sig bli allt bättre på det man redan kan är en sak, att tänka om och finna på nya saker att göra eller göra det man redan gjort men på ett helt nytt sätt, är en annan. I denna bok menar vi med lärande en process som kännetecknas av nytänkande, som integrerar tanke, handling och känsla. Det är en lärande process som är mycket lik ledarskapandets process. Båda handlar om nyskapande och innovation.

Introduktionerna

Varje kapitel i boken kan läsas självständigt och i vilken ordning som helst. Det finns inte en linjär logik som stämmer för alla. Men jag har gjort mitt bästa för att ordna kapitlen på ett sätt som kan öka utbytet och de fyra delarnas introduktioner kan bidra till att snabbt hitta fram till de mest intressanta kapitlen. I dessa introduktioner ges korta sammanfatt-

ningar av varje kapitel, en presentation av författaren samt några kommentarer som har till syfte att binda samman kapitlen till en helhet. Ett tips kan vara att börja med att läsa introduktionerna.

”The MiL Way”

Författarna är alla MiLare eller MiL Institute närstående forskare, dvs. personer som på olika sätt är delaktiga i den utveckling av idéer, koncept och program som utvecklas och drivs inom MiL (Management i Lund). MiL bildades i slutet av 70-talet med ambitionen att förnya den kvalificerade ledarutvecklingen. Ett kvitto på att man lyckats med den ambitionen kom i den senaste mätningen av Sveriges mest uppskattade kunskapsföretag. MiL toppade totallistan och låg högst av alla i imagefaktorerna ”förnyelse”, ”framtidspotential” samt ”kundanpassning”.

MiL bildades för att bidra till en förändring i företagsledandets praxis och vi valde ”att göra” (utvecklingsprogram) snarare än att ”prata om” vad vi ville göra eller beskriva i texter vad vi hade gjort. Frånsett en reseskildring från MiLnätverkets USA-resa (”MiL Management Mission”, 1981) publicerades ingenting någorlunda samlat om ”The MiL Way” förrän med boken ”Strategiskt Ledarskap i Lärsamhället”, 1994. Ungefär samtidigt startades en skriftserie – ”MiLskrifter”. Som redaktör för denna angav jag som redaktionell policy tre krav: Relevant för ledare och ledningsutvecklare, begripligt för praktiker och max. 20 sidor. Det blev ofta ganska ordentliga nedskärningar och aldrig mindre än 20 sidor.

Denna bok består framför allt av artiklar som publicerats som originalartiklar i ”MiLskrifter”, från starten 1993 till 2002. Flertalet har publicerats de senaste 2-3 åren och några har beställts speciellt för denna bok. Därutöver har jag som första kapitel lagt till en artikel som jag skrev några år efter att MiL hade startat.

Även om kapitlen inte i första hand skrivits för att beskriva ”The MiL Way” kan denna bok ändå sägas utgöra den första samlade framställningen av MiLs syn på ledarskap och lärande.